

East Salmon, eitt virki við stórum virksemi:

Frá smolti á pannuna

Aling: Við stovnsetanini av góðskingarvirkinum í Fuglafirði hefur alifyritøkan East Salmon latið ringin aftur, so at siga. Teir fylgja nú fiskinum frá smoltkarinum í køli-diskin, og tað metir Liggjas í Bø, sum er ein av áðanarun-um verða ein sera góðan fyrimun

SVEINUR TRÓNDARSON

Tað gongur ikki altíð sum ætla. Við hvørt gongur eftir hali, og tá eru tøkini sera tung. Hetta máttu teir triggir Grímur Rasmussen, Símun Pauli úr Konoy og Liggjas í Bø sanna í 1995. Alifyritøkan, sum teir triggir høvdu stovnað í 1990 varð rakt av sjúku á smoltstöðini, so har var einki annað at gera enn at snara lýkilin um.

Men sum so mangan tá tað sær svartast út, so fer at ganga hin vegin. Saman við nýggjum eigarum gjørdur teir eina roynd at keypa fyritøkuna aftur, og tað eydnast.

Vestlax gjørdi eftir stuttari tíð at selja sín part av partapeninginum, og tá stóð Fiskasólan til reiðar at keypa.

Síðani tá hefur fremsta mál hjá fyritøkuni verið at konsolidera fyritøkuna, og at økja um framleiðsluna, soleiðis at fyritøkan ikki skal vera so viðbrekin.

Og sambært Liggjas í Bø er tað eydnast teimum.

- Vit vóru í tí óhepnu støðu í 1995, at vit ikki hórd undan. Aðrar fyritøkur gjørdur tað, men av tí vit fingur sjúku í smoltliðnum, so var einki at gera. Síðani vit byrjaðu aftur hava vit

verið varnir, og vit hava eisini verið hepnir í so máta, skilt á tann hátt, at vit hava ongur sjúkur havt í smoltinum.

Tá fyritøkan fór á hásgang í 1995 vóru teir komnir so langt áleiðis, at teir høvdu bygt virkið út til at umfata smoltstöðina, sum liggur á Norðtoftum, alstöðina, sum liggur beint sunnanfyribýrgingina í Hvannasundi, kryvivirki í Klaksvík og so ein brunnbát, sum bæði sigldi við fóturi og við fiski.

Tí var fyritøkan ógvuliga væl fyrri í so máta, og í veruleikanum var bara ein "missing link" frá smolti til køliðiskin. Tað var góðskingarvirkið, sum so nú fer í gongd ein av fyrstu døgum.

Framleiðslan nógv økt

Hóast tað var tungt fyrstu tíðina at fáa rakstur in hanga saman, so gjørdi hann tað kortini, og við tí fingur nýggju eigararnir hildið fast í málsetningin um at økja um framleiðsluna, samstundis sum fyritøkan skuldi konsolidera.

- Í 1995 var framleiðslan 1000 tons, men nú eru við komnir upp á 3000 tons. Á smoltstöðini framleiða vit nú 1,5 mió. smolt, móti 600 túsund í 1995, so framgongd hefur verið, sigur Liggjas í Bø.

Brúka til so alt smoltið

sjálvir?

- Nei, ikki alt, men ein stóran part av tí. Vit selja eisini til aðrar, men tað er í minni mun, sigur Liggjas í Bø, sum uttan at lata væl at, kann staðfesta, at tað gongur rættan veg.

Men var tað so eitt ynski frá tykkum, at fáa góðskingarvirkið eisini?

- Ja, vit hava havt tað í huganum í longri tíð, men hava ikki gjørt meiri við tað enn sum so. Fyri einari tíð síðani vendi havsbrún sær til okkara og spurdi, um vit høvdu hug, at leiga virkisbygningin teir hava keypt til góðskingarvirkið, og vit avgjørdur at taka av, sigur Liggjas í Bø.

Hann leggur afturat, at teir eru í tí hepnu støðu, at teir ikki eiga bygningin, og tí heldur ikki skulu gjalda teir stóru kapitalkostnaðirnar í sambandi við nýggja virkið, og tað lættir munandi um. Teir vera ikki so bundnir, tá teir fara undir framleiðsluna.

- Tað sigur seg sjálvt, at tað er ein fyrimunur, at so er, sigur hann.

Ein styrki hjá virkinum

Tá nýggja virkið í Fuglafirði er komið í gongd kunnu eigararnir av East Salmon fylgja fiskinum frá tí hann gongur í smoltkórnum á Norðtoftum, til hann er pakkaður í portiónspakkar klárur at selja kundum á

— Vit hava leingi havt ætlanir um at fara at gera eitt góðskingarvirkið sjálvir, men tað var ikki fyrr enn vit fingur tilbøðið frá Havsbrún, at vit fóru undir tað av álvara, sigur Liggjas í Bø, ein av eigarum í East Salmon

savnsmynd

marknaðinum.

Men er tað neyðugt, at hava alla framleiðsluna undir einum "hatti"?

- Eg sigi ikki, at tað er neyðugt, men tað er ein styrki hjá virkinum. Tað ger tað munandi lættari at planleggja alt sum tað er. Tá virksemd í Fuglafirði kemur í gongd, fer søluliðið at gera avtalur við kundarnar. Hesar avtalur ganga í eitt longri tíðarskeið, og tað merkir, at vit vita rimuliga væl hvussu nóg vit fáa inn av pengum, og tað ger arbeiðið munandi lættari.

Er tað kortini neyðugt hjá tykkum, sjálvir at hava góðskingar, ella er tað neyðugt, at hava fiskin í ringinum, um so er, at tit hava góðskingarvirkið?

- Nei, tað er tað heldur ikki, men veruleikin er, at tað er munandi meira tørført, at reka eitt góðskingarvirkið tá ein ikki sjálvur eigur fiskin. Tá er tryggin

fyrir at tú til eina og hvørja tíð, hefur rávøruna tøk, ikki til staðar, og tað kann vera beinleiðis orsök til at kundin ikki vil gera avtalu við teg. Rávørutryggin er so ótrúliga týðningarmikil, tí tá vit gera eina avtalu um at lata vøruna, so skulu vit lata hana. Kunnu vit ikki lata, so fáa vit eina rimmar bót, sigur Liggjas í Bø.

Hann visir á, at fleiri fyritøkur eru farnar av knórnum júst av somu orsök, tí tey ikki hava havt trygdina fyrir rávøruni

Meginparturin til egna góðsking

Sum stóðan er í lótni, so framleiðir East Salmon upp móti 3000 tons um av aldum fiski sínum alibrúki. Væntar Liggjas í Bø, at øll teirra framleiðsla fer til góðskingarvirki í Fuglafirði.

- Nei, alt fer neyvan. Sum er, sum ikki kann skerast í

portiónir, tí tað er uttanfyri stóð, men kortini rokni eg við, at meginparturin av framleiðsluni fer til Fuglafjarðar. Virkið í Fuglafirði hefur stórri kapasitet enn sum so, og tí kann meira fara handa vegin, um vit meta tað vera neyðugt, og tá so er, er ikki neyðugt, at fiskurin bara kemur frá okkara alibrúki, men tann tíð er ikki beint fyr framman.

Annars greiðir Liggjas í Bø okkum frá, at umroknað til heilársstovur starvast eini 50-55 fólk í fyritøkuni, sum eitur East Salmon. Men við góðskingarvirkinum í Fuglafirði sær út til at tað talið fer at økjað munandi innan alt ov langa tíð. Í fyrsta umfari við 20 fólku, men seinni við uppáftur meir.

Tað sær út til at gongur sum eftir ánni at fáast við laks ...

lesið meira á síðu 25

Handils og Frystivirkið letur upp aftur

Fiskivinna: Hóast Handils- og Frystivirkið letur uppáftur um ikki so langa tíð, so verður tað ikki sum flakavirkið í orðsins rætta týðningi, men sum góðskingarvirki. Nýggju eigararnir hava leigað virkið til East Salmon, sum skal reka nýggja góðski

SVEINUR TRÓNDARSON

Fyri nøkrum mánaðum síðani varð almannakunngjørt, at Havsbrún í Fuglafirði hevði keypt gomlu bygningarnar, har Handils- og Frystivirkið fyrr hevði hildið til. Tá varð einki sagt um hvat nýggju eigararnir ætlaðu við bygninginum, bara, at teir høvdu ikki keypt bygningin við tí fyrri eyga, at lata hann standa tóman.

Nú er so meira kjót komið á ætlanirnar hjá Havsbrún. Hetta merkir, at tað ein av allar fyrstu døgum aftur verður liv í gomlu virkisbygninginum hjá Handils- og Frystivirkinum í Fuglafirði.

Nýggju eigararnir hava nevniliga gjørt ein leigusáttmála við fyritøkuna East Salmon í Klaksvík, um at alifyritøkan skal leiga gomlu virkisbygningarnar

til góðskingarvirkið til alifisk.

Bergur Poulsen, stjóri á Havsbrún sigur við Sosialin, at tað kortini framhaldið verður Havsbrún, sum verður eigari av virkinum, og tað er eisini Havsbrún, sum hefur staðið fyrri um byggingini og nútímansgerðini av gamla virkinum.

Ikki dyrt at keypa

Stjórin í havsbrún vil ikki upplýsa fyrri Sosialinum hvussu nóg teir hava latið fyrri gomlu bygningarnar hjá Handils- og Frystivirkinum.

- Bankin gav okkum eitt tilbøð um at keypa bygningin, og tá vit mettu, at tað var eitt gott tilbøð, og vit høvdu pengarnar, so gjørdur vit av at keypa, sigur Bergur Poulsen.

Hvat var endamálið tá tit keyptu?

- Tá høvdu vit ikki avgjørt, hvat vit skuldu fara

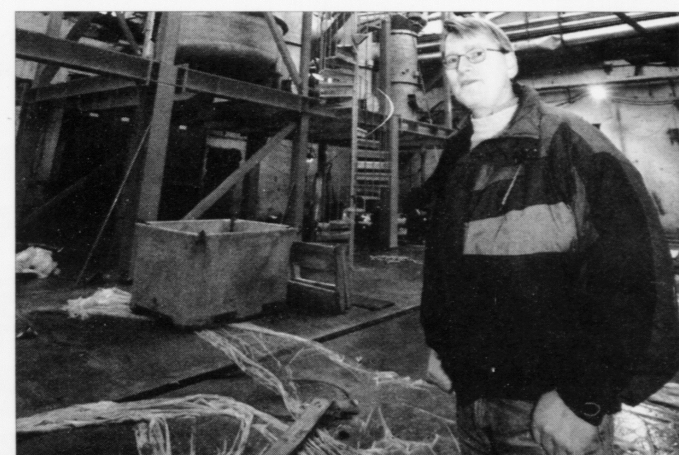
at brúka bygningarnar til, og tað var heldur ikki beinavegin, at henda ætlanin kom á bórðið, sigur Bergur Poulsen.

- Men hetta er ein góð loysn tí við hesum fær alifyritøkan eitt góðskingarvirkið, og tað hefur verið ætlanin í eina tíð, leggur Bergur afturat.

Eiga ein part í East Salmon

Tað er nú neyvan av tilvild, at valið av leigara fall á East Salmon, sum leigara í hesum føri, tí fyritøkurnar báðar arbeiða meiri enn tætt saman.

Havsbrún er størsti einstaki eigari í East Salmon, og teir eiga 40 prosent av partapeninginum. Hinir eigararnir eru Fiskasólan og so teir triggir privatmenninir, sum upprunaliga stovnaðu fyritøkuna, sum var "forleyparin" til East Salmon.

- Vit keyptu virkið tí vit fingur eitt gott tilbøð, og nú hava vit leiga tað út til East Salmon, tí tað var ongantíð ætlanin, at vit skuldu reka tað sjálvir, sigur Bergur Poulsen, stjóri í Havsbrún

lesið meira á síðu 25

Teir triggir eru Grímur Rasmussen, Símun Pauli úr Konoy og Liggjas í Bø.